

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027, dalej zwane „rozporządzeniem”, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

W związku z podjęciem przez Radę Ministrów, na podstawie art. 90u ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uchwały nr ... /2025 Rady Ministrów z dnia ... 2025r. w sprawie ustanowienia Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy „Szkoła dla wszystkich” w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027 (M. P. poz. ...), dalej zwanego „Programem”, w rozporządzeniu określa się:

- 1) szczegółowe warunki udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy, objętych Programem;
- 2) formy i zakres wsparcia, o którym mowa w pkt 1;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania wsparcia, o którym mowa w pkt 1.

Z dniem 1 września 2024 r. weszły w życie nowe regulacje dotyczące objęcia dzieci i młodzieży z Ukrainy obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki w polskim systemie oświaty, wprowadzone rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 sierpnia 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. poz. 1302). Zgodnie z nowym brzmieniem § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2094, z późn. zm.), dzieci i młodzież będące obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337), albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, zostali objęci odpowiednio obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązkiem szkolnym albo obowiązkiem nauki w szkołach polskiego systemu oświaty. Dotyczy to także dzieci i młodzieży uczęszczających po dniu 1 września 2024 r. do szkół funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tj. dzieci i młodzieży korzystających po dniu 1 września 2024 r. z nauki zdalnej w szkołach ukraińskich).

Objęcie obowiązkiem szkolnym oraz obowiązkiem nauki nie dotyczy uczniów, którzy:

- 1) w roku szkolnym 2024/2025 pobierają naukę w ostatniej klasie szkoły funkcjonującej w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, której ukończenie umożliwia przystąpienie do ukraińskiego egzaminu maturalnego, oraz;
- 2) zamierzają przystąpić do ukraińskiego egzaminu maturalnego w 2025 r.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę:

- 1) objęcie od dnia 1 września 2024 r. obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki dzieci i młodzieży z Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) zmianę przepisów regulujących funkcjonowanie osób przybyłych do Polski z Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r., w tym wprowadzenie zasady, zgodnie z którą dziecko obywatela Ukrainy, na które ubiega się on o świadczenia wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576), musi realizować obowiązek szkolny albo obowiązek nauki w ramach polskiego systemu oświaty, co może przełożyć się na zwiększenie liczby uczniów z Ukrainy w szkołach polskiego systemu oświaty,
- 3) pozostawanie w roku szkolnym 2023/2024 poza polskim systemem oświaty znacznej liczby dzieci i młodzieży z Ukrainy, przy jednoczesnym braku pobierania przez te osoby nauki w szkołach funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co powoduje szereg potencjalnych wyzwań i problemów związanych z rozpoczęciem realizacji przez tę grupę od dnia 1 września 2024 r. kształcenia w szkołach polskiego systemu oświaty, zwłaszcza w kontekście społecznego funkcjonowania tej grupy w polskim społeczeństwie,
- 4) niepewność sytuacji w Ukrainie i fakt, że nieuzasadniona agresja zbrojna Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy przedłuża się, co może skutkować dalszymi masowymi migracjami osób poszukujących ochrony w Polsce, w tym migracjami dzieci i młodzieży

– za konieczne uznano udzielenie dodatkowego wsparcia umożliwiającego wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy przez lepsze dostosowanie środowiska szkolnego do potrzeb uczniów z Ukrainy.

W tym celu w rozporządzeniu zostało uregulowane, zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym, instrumentarium umożliwiające wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy zostali objęci obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki w polskim systemie oświaty, poprzez zaplanowanie działań na rzecz stworzenia przyjaznego i bezpiecznego środowiska szkolnego dla tej grupy osób.

Wsparcie realizowane w ramach Programu jest skierowane, zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, do dzieci i młodzieży z Ukrainy, którzy jednocześnie spełniają następujące warunki:

- 1) ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, albo którzy przebyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, z późn. zm.);
- 2) realizują obowiązek szkolny albo obowiązek nauki w polskim systemie oświaty w publicznej lub niepublicznej szkole podstawowej lub publicznej lub niepublicznej szkole ponadpodstawowej (liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole I stopnia, szkole specjalnej przysposabiającej do pracy) albo publicznej lub niepublicznej szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, albo

publicznej lub niepublicznej szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego;

3) zostali wpisani na listę uczniów w szkołach wymienionych w pkt 2.

Rozporządzenie umożliwi podmiotom zaangażowanym we wdrażanie Programu realizację szeregu działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dzieci i młodzieży z Ukrainy w polskim systemie oświaty. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia przewiduje się również wspieranie funkcjonowania całej społeczności szkolnej w wyżej wymienionych szkołach, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, w tym dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa z krajów innych niż Ukraina, które pobierają naukę w polskich szkołach, ich polskich rówieśników, rodziców, nauczycieli oraz pozostałych osób pracujących w szkołach. Dzięki objęciu wsparciem społeczności szkolonej w wyżej wymienionych szkołach zostanie stworzone środowisko, w którym będzie umożliwione wyrównanie szans edukacyjnych, przede wszystkim dzieciom i młodzieży z Ukrainy.

Wsparcie określone w rozporządzeniu, mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy, będzie realizowane w trzech obszarach, które zostały wskazane w § 3 rozporządzenia:

- 1) dofinansowanie zatrudnienia asystenta międzykulturowego, o którym mowa w art. 165 ust. 8a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), w szkołach, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy;
- 2) realizacja różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej w szkołach, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy;
- 3) doskonalenie i podniesienie kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty w szkołach, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy.

Działania przewidziane w Programie, których realizacji ma służyć rozporządzenie, będą prowadzone w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027, tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r.

Katalog szkół, którym może być udzielone wsparcie finansowane na dofinansowanie zatrudnienie asystenta międzykulturowego, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, obejmuje:

- 1) publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej;
- 3) publiczne i niepubliczne szkoły ponadpodstawowe dla dzieci i młodzieży, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe: licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I stopnia i szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia warunkiem udzielenia wyżej wymienionym szkołom wsparcia finansowego na dofinansowanie zatrudnienia asystenta międzykulturowego jest realizowanie w tych szkołach obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez co najmniej jednego ucznia z Ukrainy.

Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia wsparcie finansowe na dofinansowanie zatrudnienia asystenta międzykulturowego mogą otrzymać następujące organy prowadzące szkoły:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego;
- 2) osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego;
- 3) osoba fizyczna;
- 4) właściwy minister, tj.:
 - a) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
 - b) minister właściwy do spraw rolnictwa,
 - c) minister właściwy do spraw środowiska,
 - d) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej,
 - e) minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej.

Na podstawie § 4 ust. 4 rozporządzenia wsparcie finansowe na dofinansowanie zatrudnienia asystentów międzykulturowych jest udzielane organom prowadzącym, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3 rozporządzenia, w roku 2025 i 2026 przez okres 12 miesięcy, zaś w 2027 r. – nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2027 r. (czyli przez 8 miesięcy). Natomiast, jeżeli organem prowadzącym szkołę jest właściwy minister, wówczas zastosowanie znajdzie § 4 ust. 5 rozporządzenia, zgodnie z którym w 2025 r. wsparcie finansowe dla takiego ministra jest udzielane przez okres 7 miesięcy, w 2026 r. – przez okres 12 miesięcy, a w 2027 r. przez okres 8 miesięcy, z zastrzeżeniem, iż w 2027 r. wsparcie finansowe jest udzielane nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2027 r.

W § 4 ust. 6 określono, że organ prowadzący, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3, nie może otrzymać wsparcia finansowego na dofinansowanie zatrudnienia asystenta międzykulturowego w szkole, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w przypadku, gdy ten otrzymał na wskazany wyżej cel środki publiczne pochodzące z innych źródeł. Wskazana regulacja ma na celu zapobiegnięcie powstaniu podwójnego dofinansowania.

Na skutek wprowadzenia § 4 ust. 7 rozporządzenia, organ prowadzący, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3 rozporządzenia, który otrzymał wsparcie finansowe na dofinansowanie asystenta międzykulturowego w poprzednich latach realizacji Programu, będzie miał możliwość ponownego wystąpienia o udzielenie wsparcia finansowego w kolejnych latach jego realizacji. Natomiast w przypadku szkół, dla których organem prowadzącym jest właściwy minister określony w § 4 ust. 2 pkt 4–8 rozporządzenia, podmiotem właściwym do ponownego wystąpienia o udzielenie wsparcia finansowego na dofinansowanie asystenta międzykulturowego w szkole, która otrzymała już wsparcie finansowe na ten cel w poprzednich latach realizacji Programu, jest dyrektor tej szkoły.

W § 5–8 rozporządzenia szczegółowo określono tryb, prowadzonego przez wojewodę, postępowania w sprawie udzielania wsparcia finansowego na dofinansowanie zatrudnienia asystentów międzykulturowych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia, w przypadku szkół, dla których organem prowadzącym są:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego,
- 3) osoby fizyczne

– nabór wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na dofinansowanie zatrudnienia asystentów międzykulturowych ogłasza wojewoda.

W § 5 ust. 2 rozporządzenia wskazano katalog elementów, które powinny zostać zawarte we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego, składanego przez organ prowadzący. Rozporządzenie przewiduje zamknięty katalog informacji, jakie powinny zostać wskazane we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego.

W § 5 ust. 3 rozporządzenia wskazano, że w przypadku nieprzekroczenia przez łączną kwotę wsparcia finansowego wnioskowanego przez organy prowadzące, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3 rozporządzenia, kwoty środków przewidzianej w danym roku budżetowym do rozdysponowania na te organy prowadzące w zakresie dofinansowania zatrudnienia asystentów międzykulturowych w szkołach, o których mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia, to wsparcie finansowe otrzymują wszystkie szkoły objęte wnioskami o udzielenie wsparcia finansowego.

Jednakże w przypadku przekroczenia przez łączną kwotę wsparcia finansowego, o którą wnioskowały organy prowadzące, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3 rozporządzenia, kwoty środków przewidzianej w danym roku budżetowym do rozdysponowania na te organy prowadzące w zakresie dofinansowania zatrudnienia asystentów międzykulturowych w szkołach, o których mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia, pierwszeństwo w otrzymaniu wsparcia finansowego otrzymują szkoły, które spełniają poniżej wskazane kryteria w następującej kolejności:

- 1) szkoły publiczne określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia przed szkołami niepublicznymi;
- 2) szkoły określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia z największą liczbą uczniów z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 3) szkoły określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia z najwyższym procentowym udziałem uczniów z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, w stosunku do ogółu uczniów uczących się w danej szkole.

Ustanowienie pierwszeństwa szkoły publicznej przed szkołą niepubliczną, zgodnie z § 5 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia, nie wyklucza otrzymania przez szkoły niepubliczne dofinansowania w zakresie zatrudnienia asystenta międzykulturowego, a jedynie wprowadza ograniczenie w wyborze danej szkoły, w przypadku, gdy łączna kwota wsparcia finansowego wnioskowana przez organy prowadzące, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1–3 rozporządzenia, przekroczyła kwotę środków przewidzianą w danym roku budżetowym do rozdysponowania na te organy prowadzące w zakresie dofinansowania zatrudnienia asystentów międzykulturowych w szkołach, o których mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia.

W § 6 ust. 1 rozporządzenia określono maksymalną wysokość dofinansowania zatrudnienia jednego asystenta międzykulturowego przez 12 miesięcy (rok kalendarzowy), która stanowi dwunastokrotność kwoty minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę ustalanego corocznie w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).

Ponadto w § 6 ust. 2 rozporządzenia przewidziano możliwość zatrudnienia asystenta międzykulturowego na część etatu lub na okres krótszy niż 12 miesięcy. Niemniej jednak w takim przypadku wysokość wynagrodzenia asystenta międzykulturowego jest ustalana proporcjonalnie do wymiaru etatu i liczby miesięcy zatrudnienia.

W przypadku szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, dla których organem prowadzącym jest:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 2) minister właściwy do spraw rolnictwa;
- 3) minister właściwy do spraw środowiska;
- 4) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej;
- 5) minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej

– tryb postępowania w sprawie udzielania wsparcia finansowego na dofinansowanie zatrudnienia asystentów międzykulturowych w takich szkołach określono w § 9 rozporządzenia.

W odniesieniu do realizacji różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy (wsparcie w obszarze określonym w § 3 pkt 2 rozporządzenia), odbiorców wsparcia wymieniono w § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Zgodnie z powyższym przepisem wsparcie jest udzielane:

- 1) uczniom, którzy obowiązek szkolny lub obowiązek nauki realizują w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, oraz ich rodzicom, opiekunom prawnym lub osobom (podmiotom) sprawującym pieczę zastępczą;
- 2) nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 3) kadrze zarządzającej szkołą określoną w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w której obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 4) pracownikom szkoły określonej w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w której obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, niebędącym nauczycielami;
- 5) pracownikom organów prowadzących szkoły określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 6) pracownikom organów sprawujących nadzór pedagogiczny nad szkołami określonymi w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 7) asystentom międzykulturowym ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, pracującym z uczniami z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;

- 8) specjalistom niebędącym nauczycielami ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia.

Objęcie wsparciem wyżej wymienionego szerokiego katalogu odbiorców umożliwi, poprzez zastosowanie kompleksowego podejścia i skierowanie działań do różnych grup tworzących społeczność szkolną, skuteczniejsze wyrównywanie szans edukacyjnych oraz bardziej efektywne wspieranie dzieci i młodzieży z Ukrainy w polskim systemie oświaty.

Omawiane wsparcie na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej obejmuje na poziomie centralnym, zgodnie z w § 10 ust. 2 rozporządzenia, m.in.: utworzenie i prowadzenie portalu poświęconego edukacji międzykulturowej; opracowanie standardów diagnostycznych do oceny indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa; opracowanie materiałów metodycznych dla nauczycieli w celu realizacji wsparcia w obszarze, o którym mowa w § 3 pkt 2 rozporządzenia, natomiast na poziomie regionalnym zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia obejmuje: wsparcie uczniów szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy, w zakresie konsultacji specjalistycznych, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz doradztwa zawodowego i wsparcia w procesie wejścia na rynek pracy; wsparcie rodziców, opiekunów prawnych uczniów lub osób (podmiotów) sprawujących pieczę zastępczą nad uczniami szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych; wsparcie kadr systemu oświaty w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich wiedzy i umiejętności związanych z realizacją zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w stosunku do uczniów szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy.

Wsparcie w obszarze realizacji różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, jest realizowane do dnia 31 sierpnia 2027 r. na poziomie centralnym przez Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie art. 94ba ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (§ 12 rozporządzenia). Natomiast na poziomie regionalnym w poszczególnych województwach omawiane wsparcie jest realizowane do dnia 31 sierpnia 2027 r. przez 16 operatorów wojewódzkich wybieranych przez wojewodów spośród organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, z późn. zm.), lub organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 tej ustawy, składających ofertę wspólną na podstawie art. 14 ust. 2 tej ustawy (§ 11 rozporządzenia).

Szkoły określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny lub obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, będą mogły zgłaszać się do operatorów wojewódzkich w celu uzyskania wsparcia w obszarze, o którym mowa w § 3 pkt 2 rozporządzenia.

W odniesieniu do doskonalenia i podniesienia kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo

obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy (wsparcie w obszarze określonym w § 3 pkt 3 rozporządzenia), odbiorców wsparcia wymieniono w § 13 ust. 1 rozporządzenia.

Zgodnie z powyższym przepisem wsparcie jest udzielane:

- 1) nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 2) kadrze zarządzającej szkołą określoną w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w której obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 3) pracownikom szkoły określonej w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w której obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, niebędącym nauczycielami;
- 4) pracownikom organów prowadzących szkoły określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 5) pracownikom organów sprawujących nadzór pedagogiczny nad szkołami określonymi w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 6) asystentom międzykulturowym ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, pracującym z uczniami z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia;
- 7) specjalistom niebędącym nauczycielami ze szkół określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia.

Objęcie wsparciem wyżej wymienionego szerokiego katalogu odbiorców umożliwi, poprzez zastosowanie kompleksowego podejścia i skierowanie działań do różnych grup tworzących kadry systemu oświaty, skuteczniejsze wyrównywanie szans edukacyjnych oraz bardziej efektywne wspieranie dzieci i młodzieży z Ukrainy w polskim systemie oświaty. Podniesienie kompetencji wyżej wskazanych kategorii osób pracujących w szkołach, do których uczęszczają również dzieci i młodzież z Ukrainy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia) poprzez prowadzenie działań w obszarze wsparcia, o których mowa w § 3 pkt 3 rozporządzenia, spowoduje powstanie środowiska sprzyjającego wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy.

Wsparcie w obszarze doskonalenia i podniesienia kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty w szkołach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny albo obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, jest realizowane na poziomie centralnym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji do dnia 31 sierpnia 2027 r. (§ 15 rozporządzenia).

Omawiane wsparcie w zakresie doskonalenia i podniesienia kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty, zgodnie z w § 13 ust. 2 rozporządzenia, obejmuje na poziomie centralnym:

- 1) opracowanie modelowych programów nauczania do wykorzystania przez nauczycieli dla oddziałów przygotowawczych organizowanych na poszczególnych etapach edukacyjnych, zawierających katalogi kompetencji językowych w zakresie edukacji językowej i przedmiotowej;

- 2) opracowanie programów szkoleń dla kadr systemu oświaty w zakresie wsparcia edukacyjnego wynikającego z doświadczenia migracji lub uchodźstwa, pracy z oddziałami i w zespołach klasowych, do których uczęszczają uczniowie z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, wspierania włączenia i wsparcia indywidualnego uczniów;
- 3) przeprowadzenie szkoleń dla kadr systemu oświaty dotyczących wzmacniania kompetencji liderów edukacyjnych w zakresie efektywnego zarządzania szkołą różnorodną narodowościowo i kulturowo;
- 4) opracowanie, we współpracy z operatorami regionalnymi, o których mowa w § 14 rozporządzenia, materiałów merytorycznych do realizacji wsparcia w obszarze, o którym mowa w § 3 pkt 3 rozporządzenia;
- 5) przeprowadzenie szkoleń przygotowujących operatorów regionalnych, o których mowa w § 14 rozporządzenia, do realizacji wsparcia w obszarze, o którym mowa w § 3 pkt 3 rozporządzenia;
- 6) działania konsultacyjne dla operatorów regionalnych, o których mowa w § 14 rozporządzenia, na etapie realizacji szkoleń dla kadr systemu oświaty.

Natomiast na poziomie regionalnym w poszczególnych województwach omawiane wsparcie jest realizowane do dnia 31 sierpnia 2027 r. przez 16 operatorów regionalnych wyłonionych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji spośród konsorcjów składających się z organizacji pozarządowej, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 tej ustawy, oraz placówki doskonalenia nauczycieli lub placówek doskonalenia nauczycieli posiadających akredytację, o której mowa w art. 184 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (§ 14 rozporządzenia).

Szkoły określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia, w których obowiązek szkolny lub obowiązek nauki realizują uczniowie z Ukrainy, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, będą mogły zgłaszać się do operatorów regionalnych w celu uzyskania wsparcia w obszarze, o którym mowa w § 3 pkt 3 rozporządzenia.

W ustawie budżetowej na rok 2025, środki na realizację Programu są zaplanowane w cz. 30 – Oświata i wychowanie oraz w rezerwach celowych przeznaczonych na finansowanie z budżetu środków europejskich i współfinansowanie z budżetu państwa programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków.

Przewiduje się, że w ustawach budżetowych na lata 2026 i 2027 środki na realizację Programu będą ujęte w części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w częściach budżetowych, których dysponentami są właściwi ministrowie prowadzący szkoły, w częściach budżetowych, których dysponentami są właściwi wojewodowie, lub w rezerwach celowych.

Indykatywne kwoty środków budżetu państwa i budżetu środków europejskich przewidzianych na realizację Programu ustalono proporcjonalnie do liczby uczniów z Ukrainy spełniających obowiązek szkolny lub obowiązek nauki w szkołach kwalifikujących się do otrzymania wsparcia w ramach Programu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz dla systemu ochrony zdrowia. Ewentualne skutki finansowe konieczne do pokrycia w latach 2025–2027 z budżetów właściwych ministrów będących organami prowadzącymi

szkoły objęte wsparciem w ramach Programu nie będą stanowiły podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki na ten cel.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Jednocześnie, odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

W celu realizacji zadań określonych w harmonogramie Programu, które powinny się rozpocząć już w II kwartale 2025 r. proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Wejście w życie rozporządzenia w terminie niezapewniającym czternastodniowej *vacatio legis* wynika z konieczności zapewnienia terminowej realizacji zadań określonych w przedmiotowym rozporządzeniu, w tym umożliwienia określonym w nim podmiotom podjęcia wskazanych działań w określonych terminach. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i Zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Proponowane rozwiązanie dotyczące terminu wejścia w życie rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia jest dopuszczalne z punktu widzenia zasad demokratycznego państwa prawnego oraz uzasadnione ważnym interesem państwa, a także interesem adresatów zawartych w nim norm prawnych.